

אורה ראובן | גו גו גולם

דף גלריה

כאילו נכנסתי לתערוכה בפעם הראשונה ובמבט חדש – כדי לברר מה בעצם נהיה כאן.

בחלל הכניסה מוקרן רק סרט אנימציה ברישום עפרון רזה ומהיר ונשמע דיבור מאוד פשוט, יומיומי וישיר של האמנית. עוד אני רואה כבר מהכניסה פסל עיטת נייר בגודל אדם, שרוע על רצפת החלל המרכזי – דמות אדם עם כנפים שמוטות – מלאך?

אוזני נשטפות עוד בקולות מתלהמים, בסגמן אלה הנשמעים ברחוב או בוקעים מן הטלוויזיה מדיוני הכנסת, למשל.

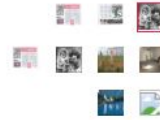
הקיבוץ

« 7-8 | 2017

אודות הגלריה
אוסף הגלריה
אמנים
הגלריות בקיבוצים
צרו קשר
ENGLISH

« התערוכה
ביאוגרפיה
קישורים
ביקורת

בחרו שנה:

00 | 01 | 02 | 03 | 04
05 | 06 | 07 | 08 | 09
10 | 11 | 12 | 13 | 14
15 | 16 | 17 | 18 |

בסרט האנימציה פורשת אורה את אפשרויות הציור שמציע האיפוד, מהן היא בחרה ברישום דמוי עיפרון. היא מדברת אגב שירבוט מהיר של דימויים כמו מאגדת ילדים. האגדה הזו שלה מערטלת את תחבולת האמנות והסיפור מכאן ומכאן, כשהיא פורשת את ארגז הכלים שלה. אורה נזכרת כאסמכתא באביה, ובטקסטים כמו אלה של ביאליק, משלי, התלמוד ובסל האפשרויות המודרני כמו הגוגל והאינטרנט. כל אלה מפגישים אותה עם דילמות אנושיות קיומיות ומאפשרים לה לשייט בתוכן. היא מצטטת ממשלי: "שלושה המה נפלאו ממני וארבעה לא ידעתיים" – ומפשטת: "זהו סיפור על הדברים שאנחנו לא יכולים להבין". באגדה שלה היא נזקקת לנסיכה ולמלאך, כדי להתגבר על הרוע. אחרי שתהתה ובררה לעצמה שאמנם היא ניצבת מול הרוע בדמות האריה. הרוע מנצח והיא מכריזה: "מלאך מלאך נופל" – כאן וגם שם, בחלל הגלריה הפנימי. "הוא אינו עומד בתלאות האלה" – היא מוסיפה.

במעבר שליד סרט הוידאו אני רואה את אחת המבקרות בגלריה מגששת דרכה בעיוורון, כשפניה מכוסות באופן משונה במשקפי התלת מימד, שרק באמצעותן ניתן לחוות **מציאות מדומה**. היא מושיטה יד או רגל, מפנה ראש למעלה או למטה כדי למצוא לה מרחב בטוח. למעשה, היא משייטת עתה באופן טוטאלי בתוך הציור של אורה, או אפילו בתוך מוחה. העולם התלת מימדי, שאותו בראה האמנית באמצעות המברשת המיוחדת, הוא אלים, בדומה לזה שעל קיר הגלריה, אך מלא קסם וכישוף. המבקרית הפכה ללא ידיעתה להיות מייצגנית, המשוטטת בעולם חסר הגבולות והפשר, למעשה, שנבנה בתערוכה כולה.

בחלל הפנימי של הגלריה עומד לו הגולם, שכנראה חרג מייעודו וקם על יוצרו בהתלהמות התוקפנית שלו. את מילותיו הבוטות של הגולם, שאת חלקן השלימה האמנית עצמה, אפשר היה להקליט בכל מקום ישראלי מצוי, כמו השוק, או הכביש, אך אותן דווקא היא שמה בפיו של שחקן מקצועי. הגולם מקבל תמיכה מן הציור, כאשר אנו הצופים מוזמנים להעניק לו כוח הצלה מחדש, על ידי שנוסיף לתלתלי ראשו שורה **מספר יצירה**. **

באמצעות המילים והאמנות אנו מוזמנים אפוא להתערב ב'בריאה' ואולי כך נאפשר לטוב להתעורר ולהוביל. למטרה זאת מגויסות אושיות התרבות ומכלול של טקטיקות אמנותיות רבות, החוברות יחד למחול אינטנסיבי אירוני, שאולי, בכל זאת, יוליד מאגיה מנצחת.

* המסורת היהודית מספרת על **הגולם** מבּוּץ, שהמהר"ל מפראג חרט על מצחו מילות כישוף, כדי לתת בו חיים וכוח להציל את היהודים מצרת עלילות הדם. הגולם קם על יוצרו וניזקקו מילים גם כדי להמיתו.

** **ספר יצירה** - ספר מיסטי קדום מן המאה השנייה, כנראה, המיוחס לאברהם אבינו או לרבי עקיבא. הספר גורס, בדומה ל**ספר הזוהר**, שהעולם נברא על ידי אותיות וזה הבקיא ברזי הלשון, יכול להתערב באמצעותם ביסודות הבריאה.

יעל קיני

אורה ראובן היא ילדה בת שבעים. חלל הגלריה מזמן לה את המשחקיות המאפיינת אותה שלא במבט ראשון. צריך לקלף מאורה את הדיבור הרך ואת הצניעות הטבועה בה כדי לחשוף את מי שהיא: דוקטור פרנקנשטיין שלא בוחלת באמצעים שאמנים צעירים ממנה בהרבה אינם מעזים ולא נוגעים. היא, לעומת אמנים רבים אחרים לא מפסיקה להתפעל ולהתנסות בכל כלי וכל טכנולוגיה בכדי ליצור. ועם זאת, הניגודיות מקסימה- משקפי התלת מימד נלבשים על אפה בקלות, אך כפתורי המקרן מבהילים אותה.

הגולם - דמות חימר אשר נולדה מתוך מילות הכישוף של המהר"ל מפראג, מקבל חיים בתערוכה בפעם השנייה, השלישית והרביעית ומהווה איזו תמצית לשיח עדכני אותו מבקשת אורה לחולל בתערוכתה החדשה. כמו המהר"ל - כך גם אורה, יוצרת גלמים ומבקשת מאיתנו קהל המבקרים בגלריה לקחת חלק בתהליך הקדוש של הפחת חיים ורוח, לקחת חלק בתהליך של יצירת האמנות.

אורה היא סבתא טכנולוגית כמעט ארספואטית...

הסטופ מושן בכניסה לגלריה, הולך ומצויר מול עינינו ואורה מספרת בקולה שלה על הצבעים והמברשות שיש באיפוד שלה וכמעט מתנצלת בפנינו על הבחירה המיידית שלה ברישום, חושפת בפנינו את ה"טריקים" שלה ואגב כך מספרת סיפור - הגלמים שלה ניבטים אלינו מכל סצנה בחלל הגלריה.

משקפי התלת מימד מכניסים אותנו לעולם הרישום הדל והמדויק של אורה, חלל דמיוני תלת מימדי בתוך חלל הגלריה הלבן הבוהק, רק כמה סימונים בודדים בחלל המדומיין מייצרים הליכה עיוורת בתוך המציאות המדומה ובתוך חלל הגלריה בזמנית, וכך נוצר חלל ועוד חלל בתוך חלל. הדמויות - אילמות, אלימות, והרעש - רעש מנועים, תעשייה, ניסור וקדיחה. קולות של פעולה, עבודה - של מה שקורה מאחורי הקלעים. מבעד למשקפי תלת המימד, מבעד למציאות. הציור הולך ונרשם מול עינינו; רוחות רפאים, לפני ואחרי מותם, דמויות אילמות מבין קוים רוטטים. כמעט ואפשר לגעת בהם. אך לא... גם הם - הבל פה, רוחות ושדים ולא כלום במציאות.

הציור הדיגיטלי המודפס על גבי גיליונות ענק כמין קומיקס בקנה מידה אמיתי של 1:1 גם הוא, מייצר מרחב משלו, כאילו הוכנסו לציור המכוּעַר שלה. כאילו אנו חלק מהפנטזיה האלימה שלה. כאילו גם אנחנו הגלמים שלה, חומרים פיסוליים. גם אנו בתוך התערוכה.

ולבסוף, גלמי עיטת הנייר, גופות סמי-אנושיים, גם בסקאלה של אחד לאחד, גם הם, מייצרים אינטימיות המאפשרת לנו לבחון ולאהוב את הגולם, ואפילו להוסיף לו תלתל, להחיות אותו. להשלים את המהלך שהיא החלה בעצמה. והקולות הבוקעים, אלו המלהגים בקקפוניה יבשושית מימרות פוליטיות נדושות ושחוקות, כמו מהווים הם בעצמם מין כישוף, לחש ממסטל, עד שכל שנותר הוא הקול הגברי, המתלהם כביכול, אך גם מכיר בגורלו. הגלמים של אורה, ימשיכו לעמוד, נטוּעים בכן הציור ובכיסא. עדות חיה לגולם העכשווי, זה שלעולם לא יקום לתחיה.

נתנאלה אוסלנדר
